

Den helige Johannes Döparens dag, Midsommardagen – i nådens år 2021 - Åke Malander (ELBK)

Introitus Ps 92, Gt och Ep Jes 40:1-8, Ev Luk 1:57-80

Du, o Herre, som löste Sakarias tunga till att lovsjunga din nåd och barmhärtighet, upplåt även min tunga så att jag får prisa dig för löftet genom Malaki, att Johannes Döparen blev sänd att göra Herrens ankomst känd.

Alla kristna bör ha reda på varför vi firar denna dag, säger Luther i Huspostillan.

Vi talar då om det kristna, kyrkliga firandet, vad Kristi församling ser och firar denna dag. Det världsliga midsommarfirandet däremot varierar ju mellan olika länder och kulturer. Kyrkan firar i dag Johannes Döparens dag, men inte direkt hans person och hans liv, och inte heller hans martyrskap. Det är hans födelse som är i åminnelse, därför är kyrkoskruden vit och inte röd.

Johannes Döparens födelse är märklig på flera sätt. Den sker genom ett under av samma slag som då Sara en gång, cirka tvåtusen år tidigare, födde Isak. Sakarias och Elisabet, hans föräldrar, var barnlösa och var nu gamla. Möjligheterna att få några barn var tydligen förbi efter naturens vanliga ordning. Men: ”för Gud är ingenting omöjligt”. Sakarias får genom en änglauppenbarelse det glada men totalt oväntade beskedet: Elisabet ska föda en son nu på sin ålderdom, och han ska heta *Gud är nådig (Johannes)* och bli en Herrens profet, ja han ska bli den Elia som bereder vägen för Herren, såsom profeten Malaki hade förkunnat. Hur reagerade då Sakarias på detta löfte? Han upplåt sin tunga till att uttala tvivel på Herrens ord. Hans tvivel kunde inte göra Guds löfte om intet, men för honom själv fick det en högst påtaglig konsekvens. Han fick bli stum till dess löftet hade gått i uppfyllelse och gossen var född, men då löstes hans tunga lika mirakulöst och han blir uppfylld av den Helige Ande. Och se, nu talar han inte tvivlets ord utan en underbar lovsång, som vi en stund ska stanna inför idag. Hans lovsång är nämligen inte bara en fars glädje och tacksamhet till Gud; den angår och gäller även oss och hela kyrkan, alla Jesu lärjungar. Sakarias är här en försångare, som tar upp den lovsång som Kristi kyrka och församling i alla tider gjort till sin och ofta använder i sin morgonbön. Den har ett dubbelt innehåll: den lovprisar Guds nåd och barmhärtighet, och den lovprisar Johannes ämbete.

Sakarias lovsång är kyrkans eviga lovsång; den är vår lovsång

Vi har, även vi, fått del av Guds stora nåd och barmhärtighet

I Psaltaren lyfts ofta fram en egenskap hos Gud som vi kunde kalla ”förbundstrohet”; folket sviker förbundet och löper i trolös avfällighet efter främmande gudar, men Herren är inte bara den Sanne Guden, han är och förblir också den Trofaste Guden.

Sakarias prisar Herren, Israels Gud, för han förbundstrohet. Herren har besökt och återlöst sitt folk. Han har frälst dem från alla deras fiender (inte yttre, världsliga, politiska fiender, romarna härskade alltjämt) utan från de andliga fienderna: syndens, djävulens och dödens makt. Det har han gjort genom att han har upprättat *ett frälsningens horn* – har upprättat, inte ska upprätta – i sin tjänare Davids hus, såsom han hade utlovat genom sina profeters mun. Och detta endast på grund av sin egen stora barmhärtighet och förbundstrohet. Välsignelsen av allt detta är att hans folk, lösta från sina fienders hand, kan tjäna Herren med glädje, i helighet och rättfärdighet.

Denna välsignelse stannar inte vid ”Davids hus” i dess yttre betydelse, den sträcker sig vidare och avser hela världen, alla folk och stammar och tungomål. Den tar sin början i Jerusalem och Judeen, och vidare till Samarien och sedan ut till jordens yttersta gränser. ”Gå därför ut i hela världen och gör alla folk till lärjungar!” Så älskade Gud världen, hela världen, alla människor att han utgav sin Enfödde Son.

Även vi kan alltså, ja vi ska, stämma in i denna lovprisning. Den frälsning som Sakarias lovsjunger är inte något som hör framtiden till, den är redan uppenbarad, den har redan kommit, och den har kommit till godo även för oss – inte som en möjlighet utan som en verklighet. Den ”soluppgång från höjden” som det talas om är inget framtida, nej ”rättfärdighetens sol med läkedom under sina vingar” har gått upp, och den har gått upp över oss som lever mitt i denna mörka värld. Guds Son har blivit människa, född i Davids hus, av jungfrun Maria. Alla profetior har i honom fått sitt Ja och Amen. Kristus är just det *frälsningens horn*, som har räddat och frälst oss undan våra andliga fiender.

Vi kanske ska påminna oss hur det var alltsedan syndafallet. Hela människosläktet låg under fördömsen under syndens och satans och dödens makt. Ingen människa, ja inte ens en ängel i himmelen, fanns som kunde rädda oss ur denna hemska situation. Vi satt alla, ingen enda undantagen,

i ”mörker och dödsskugga”. Men vi sjunger med Sakarias och prisar vår Gud, som har låtit denna soluppgång från höjden besöka även oss och skina över oss. Vi har fått ett frälsningens horn, och det är Guds Lamm som borttager världens synd, som har burit alla våra synder och skaffat oss syndernas förlåtelse, liv och rättfärdighet hos Gud. Så får vi tjäna Herren utan fruktan, i helighet och rättfärdighet inför honom i alla våra dagar.

Samma ämbete, som förkunnar denna salighet har vi även hos oss

Sakarias prisar inte bara Guds stora godhet, han prisar även det ämbete som Johannes ska ha. Här ska påpekas att Johannes inte bara är en lagpredikant, som det ofta framställs, utan han förkunnar omvändelsens dop till syndernas förlåtelse, han förmanar folket och predikar evangeliet för dem. Som en rätt Herrens profet förkunnar han Guds heliga lag och Guds fria, absolut fria evangelium – men inga människostadgar och människobud.

Han ska kallas den Högstes profet, han ska gå omedelbart före och bereda vägen för Messias. Att han därvid ska ge sitt folk kunskap om frälsningen kan väl tyckas märkligt, det var ju förbundsfolket, de hade ju uppenbarelsen, lagen och profeterna och alla löftena, men ändå behövdes Johannes predikan. Jovisst, ty med den rättfärdighet som de skriftlärda och fariseerna förkunnade kommer man inte in i himmelriket. Johannes predikar salighetens rätta väg: ”*Se Guds Lamm ...*” Frälsningen sker genom syndernas förlåtelse i Jesu namn – för juden och för greken och för oss.

Men om nu Kristus och vad han har gjort ska bli bekant för oss och komma till nytta för oss så måste vi ju få reda på det, få bud om det. Hur skulle vi kunna komma till tro om vi inte finge höra, och hur skulle vi höra om ingen predikade? Just därför har Gud inrättat det särskilda predikoämbetet, med egentligen en enda uppgift: att förvalta nådemedlen. Märk väl att ämbetet är instiftat av Gud med av Gud givna direktiv och är inget som kyrkan och församlingen fritt förfogar över. Herren Kristus ger alltid sin kyrka goda gåvor, lärare och predikanter som förkunnar om Frälsaren och hans verk, som med ordet och sakramenten bygger upp hans folk med frälsningens kunskap genom syndernas förlåtelse.

Även hos oss i vår kyrka har vi detta Andens ämbete, och vi har det helt och fullt, fritt och utan all inblandning av någon världslig makt. Vi har nådemedlens fullhet, vi har en dopfont, vi har en predikstol, vi har en biktstol, vi har ett altarbord – allt detta för att styra våra fötter in på fridens väg, för att uppväcka, stärka och bevara tron på Guds Lamm som borttagit våra synder och iklätt oss en tillräknad rättfärdighet.

Det är midsommar nu, ljusets och glädjens högtid, men med ett stänk av vemod för det betyder ju att skapelsens sol nu på nytt börjat vika ifrån oss. Men även i skapelsen visar Gud sin trofasthet; vi vet att om ett halvår (21/12, kl 16.59) börjar ljuset återvända. Så länge jorden står ska naturens växlingar aldrig upphöra, som han lovade Noa efter floden. Rättfärdighetens sol däremot ska året runt fortsätta att skina över oss, ja så länge predikan om synd och nåd ljuder ibland oss, så länge har vi frälsningens horn i vår mitt. Detta vill Gud i sin stora godhet alltid ge oss.

När Johannes predikade och döpte kom människor av alla de slag dit, och många lyssnade och bekände sina synder och lät döpa sig – och gick därifrån med sina synder förlättna. Men många av fariseerna och de laglärda förkastade Guds rådslut ifråga om sig själva och lät inte döpa sig – och gick därifrån i fortsatt mörker och blindhet. Gud give att vi alltid må förbli som de förra, dessa som tog emot ordet till liv och salighet, och må han förbarma sig över oss så att vi inte blir som dessa fariseer som föraktade och förkastade Herrens profet och hans predikan. Därtill give Herren sin nåd. Amen.

Vi prisar dig, som sände Johannes Döparen, som i Elias ande var förelöparen, den siste bland profeter, ja mer än en profet, han fick se Kristus komma, Guds Lamm, vår salighet.